

# SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsako leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsako leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsako leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2. vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Naročna tiskarna“ telefon št. 85.

## Izseljevanje.

Ministrski predsednik Körber je v proračunskem odseku mej drugim tudi naznanil, da pripravlja vlada poseben zakon v varstvo izseljencev.

Tak zakon je bil že davno potreben, že tedaj, ko je obveljal nazor, da je ute snitev izseljevanja s policijskimi sredstvi nedopustna, in da sme država izselitev zabraniti samo tistim, ki so podvrženi vojaški dolžnosti. Pa pri nas je že tako, da vedno in povsod zaostajamo, in tako se tudi državna oblast doslej ni zavedala, da je njena dolžnost varovati tudi izseljence, ne samo na potovanju, nego tudi v novi domovini. Zdaj se nam obeta, da hoče država tudi to svojo dolžnost izpolniti. Bržčas se to zgodi na ta način, da se bodo strogo nadzirale agencije za izseljevanje, da se v pristanih, kjer se izseljenci ukrcavajo, nastavi poseben komisarij in ustanove zavetišča, in da se emigrantje v novi domovini ne bodo tako brezobzirno prepuščali svoji usodi, kakor je bilo doslej navadno.

Ta namen je hvalevreden, kajti danes so razmere take, da je avstrijski izseljenec takorekoč »vogelfrei« in se od tistega tremotka, ko je zvezal svojo culico, živ krst sanj ne briga, kar se posebno jasno vidi v Bremenu, v Hamburgu in v Novem Yorku.

In vendar zasluži izseljenec vse varstvo, kajti, četudi izgubi država z izseljevanjem veliko ljudi in veliko davkoplačevalcev, vendar niso ti izseljenci zanjo izgubljeni. Tudi dosedaj, ko se država zanje čisto nič ne briga, se jih mnogo povrne v domovino, večinoma pa pošljejo vsaj svoje prihranke domov. Vsako leto pride več milijonov dolarjev samo iz Združenih držav v Avstrijo, in statistički urad je izračunal, da po odbitju potnih stroškov in gotovine, kar so je vzeli izseljenci seboj, se je v zadnjih petih letih povprek pet milijonov dolarjev poslalo iz Združenih držav v Avstrijo, katera svota torej pomeni

čisto zvišanje ljudskega premoženja. Ako pojde država izseljencem na roko, ako jim bo v tujini pomagala do zaslužka in jih vsestransko varovala, je čisto gotovo, da se označeni uspeh še pomnoži.

S tem pa izseljevanje še nikakor ne postane koristno, kajti če se upošteva, koliko gre ljudskih moči v izgubo, če se sploh upoštevajo vse okoliščine, se spozna, da pomeni izseljevanje za državo efektivno izgubo.

Za nas Slovence je ta izguba posebno občutna, in zato je za nas emigracijski problem največje važnosti. Kakor sploh v Avstriji, tako se tudi pri nas izseljevanje progresivno množi, a če pojde tako naprej, se je bati, da naš narod sčasoma izkrevavi. Seveda se proti izseljevanju s policijskimi sredstvi čisto nič ne da storiti. Izseljevanje se da, kakor je deželni predsednik baron Hein lanske leto v deželnem zboru prav dobro naglašal, le s tem omejiti, da se izboljšajo gospodarske razmere. Slabe gospodarske razmere so poglavitni vzrok izseljevanju. To se vidi v Nemčiji. Prej je dajala Nemčija največji kontingent izseljencev, sedaj pa se je izseljevanje uprav čudovito skrcilo, prav ker so se gospodarske razmere izboljšale tako, da imajo ljudje doma pošten zaslužek.

Ako hočemo torej razširjajoče se izseljevanje omejiti, kar je v vsakem oziru nujno potrebno, je treba vso skrb posvetiti gospodarski povzdigi. Glede te ima pač država prvo besedo, četudi se mora priznati, da zadržujejo gospodarski razvoj tudi drugi uplivi.

V vsakem slučaju pa imajo izseljenci pravico do podpore in do varstva od strani države, in zato pozdravljamo z zadovoljstvom Körberjevo napoved.

## Proces Stazinski.

O pruskem kralju Frideriku II. se pripoveduje anekdota, ki drastično kaže, kako je ta najponosnejši Hohenzoller mislil o žalenjih Veličanstva. Nekoč mu je njegov minister poročal o hudem slučaju

takega žaljenja. Kralj ni vprašal, kdo je žalilec in kaj je storil, ampak le, če more dotičnik sestaviti svojo armado, in ko je minister povedal, da je žalilec majhen berolinski meščan, je kralj naredil pogovor konč z besedami: Pustite ga, naj govori, kar hoče.

Dandanes se smatra tudi v Nemčiji to stališče kot antikvirano in se vsako, tudi najnedolžnejše žaljenje Veličanstva strogo kaznuje. Nemške ječe so polne taci hudodelcev in značilno je, da pripadajo večinoma izobraženim stanovom.

V Avstriji je od nekdanj praksa, da se vsaka stvarica, ki je količkaj podobna kakemu žaljenju, uprav kruto kaznuje. Če kdo le kaj reče n. pr. o kaki spominski kolajni, tudi če cesarja ni omenil, niti ga sploh v mislih imel, je že kriv žaljenja Veličanstva in se neusmiljeno obsodi. Iz te starodavne prakse sta zrasli tudi obtožnici proti kuratu Mlejniku in župnemu upravitelju Stazinskemu in mi povemo od kritično, da nam je čisto prav, da sta bila ta dva oproščena, ker se z veljavno prakso nismo mogli nikdar sprijazniti. Seveda pričakujemo, da se bo odslej tudi napram drugim obtožencem drugače postopalo in da bo sploh obveljala milejša praksa, kaj bi bila bi vnebovpijoča krivica, ako bi se prizanašalo duhovnikom, ne pa tudi manj izobraženim ljudem, ki niso v stanu, vsako besedo prevdariti. To je naše načelno stališče.

Kar se tiče procesa proti čateškemu župnemu upravitelju, pa naj nam bodo dovoljene nekatere pripomnje, ki bodo psihološko stran tega procesa nekoliko osvetlile.

Stazinski je notorično hud razgrajač in sedaj fanatičen klerikalec. Že kot dijak je bil v vsakem oziru ekstremen in njegovi sošolci se še dobro spominjajo, kako se je na novomeški gimnaziji prepiral in bojeval s profesorji. Ekstremen je bil Stazinski tudi v verskih zadevah, bil je namreč ateist najhujše vrste, in, če se prav spominjamo, je tudi

zaradi neke ateistične šolske naloge moral dati Novemu mestu slovo. Kje je potem maturiral, nam ni znano, pač pa se spominjamo, da so krožile nekam čudne govorice o načinu, kako si je pridobil maturitetno spričevalo. Lahko si je misliti, kako so se njegovi sošolci čudili, ko so izvedeli, da je fanatični ateist postal menih in fanatičen klerikalec.

Stazinski ni prostovoljno zapustil minoritskega reda, ampak ga je moral zapustiti in tako je prišel na Kranjsko. Tu je za časa volitev kakor besen agitiral proti napredni stranki in nam je tedaj dohajalo vse polno pritožb.

Ta ekstremni človek, ki v nobeni stvari ne pozna meje, je torej na leci v volilni dobi, ko se je povsod upilo, da je vera v nevarnosti, čitalin komentiral volilno pastirsko pismo ljubljanskega škofa in sedaj se vpraša: Kako je Stazinski komentiral to pastirsko pismo?

Pri obravnavi so priče drugače govorile, kakor pri prvem zaslišanju, ko še niso vedele, za kaj se gre, ko še niso bile pripravane. Pri obravnavi so priče trdile, da se Stazinski ni bavil direktno s cesarjem Jožefom, ampak z njegovimi ministri in njim pripisoval vse to, kar mu v cerkveni politiki cesarja Jožefa ne ugaja.

No, mi smo mnjenja, da priče niso resnice govorile, ampak da se je Stazinski bavil direktno z osebko cesarja Jožefa. Že škofovo pastirsko pismo se bavi samo s cesarjem Jožefom in obsoja njegovo politiko, a pisano je tako, da bi se bil tak spis, če bi ga priobčil kak list, sigurno zaplenil.

Mi ne dvomimo, da se je Stazinski v svojem komentarju držal okvira škofovega lista. Kdo naj tudi verjame, da je strastni, ekstremni Stazinski v volilni dobi ublaževal in v to svrhu bistveno spremenjal škofov pastirski list!

## LISTEK.

### Devica Orleanska.

Zgodovinska črtica.

Med Neufchateau in Vaucouleurs se razprostira ob levem bregu reke Moze plodovita dolina z vinorodnimi hribi in grički. Sredi te krasne doline leži vas Domremy in tu, blizu nemške meje, se je rodila kmetu imena Jacques d'Arc in njegovi ženi Isabelli Romée hči Jeanne. Bilo je to l. 1408 ali 1412.

Jacques d'Arc je imel troje sinov in dvoje hčer. Bil je ubog poljedelec, ki se je preživljal le iztežka, zato so mu morali tudi otroci pridno pomagati pri delu. Jeanne je bila izredno marljiva, iskreno pobožna, blaga in usmiljena ter je bilo znano, da rajši sama trpi pomanjkanje, kot da ne bi dala revežem pomoči. Izobražena ni bila; niti čitati, niti pisati ni znala, kajti v šolo ni hodila, nego jo je njena mati Isabelle naučila moliti samo očenaš in češčenosimarijo ter vero. Vendar se je že v zorni mladosti odlikovala med svojimi tovarišicami, tako da jo je ljubilo vse in jo klicalo ljubeznivo: Jeanette. Vsak teden je zahajala k Marijini kapelici pod hribom molit, za moške pa se ni menila, dasi je bila lepa, zdrava,

rudečelična kmetska krasotica srednje velika, a vitka, močna in urna, idealnih životnih oblik in divnega oprsja. Imela je miloben, sila prijeten, a skoraj otroški glas. Smehljala se je tako sladko, da se je zdelo ljudem, kakor da obdaja njen angelski obrazek solnčna gloriola. Njene velike oči so gledale vedno tako sanjavo in zamišljeno, kakor da ne gledajo v svet, nego v dušo, ter da premišlja o stvareh, ki niso na zemlji. Jeanne je bila kakor vila romantičnih poetov, nežna, a zdrava, čarobna cvetka, svetnica v kmetškem krilu.

Tako so opisali Jeanne različni zgodovinarji; tako so jo slikali možje in žene, ki so živeli sočasno, ki so jo poznali, jo ljubili ali — sovražili.

Takrat pa je imela Francija hude čase. Vojne so bile skoraj neprestano in med kraljevskima hišama Valois in Plantagenet je divjal boj, ki je napajal francosko zemljo leto za letom s potoki krvi francoskih in angleških viteзов. Angleži, katerih kralji so na temelju dedinskih pravic zahtevali zase tudi Francijo, so bili osvojili pol francoskega kraljestva. Stoletni boj Angležev in Francozov se je končal z zmagami »črnega princa«, sina angleškega kralja Edvarda, pri Crecy in Poitiers. Angleži so bili skoraj popolni gospodarji Francije in to tem lažje, ker je vladala v

francoski kraljevski hiši nesloga, ker je bilo francosko plemstvo razbito v divje se pobijajoče stranke ter so se francoska mesta sovražila in napadala krvavo. Zdelo se je, da je samostojnost Francije pokopana za večno. Po zgodnji smrti »črnega princa« Edvarda je zasedel angleški prestol slabotni Rikard II., za njim pa je prišel na krmilo Henrik Lankasterski. Tega sin in naslednik, kralj Henrik V. je l. 1415. pri Azincout premagal iznova Francoze docela. Na francoskem prestolu je sedel takrat polblazni Karl VI. Oba kralja, Henrik in Karl, sta umrla l. 1422. Naslednikom Henrika je bil proglašen njegov 2letni sin, Henrik VI., naslednikom Karla pa njegov sin Karl VII.

Henrika VI. sta nadomeščala na Angleškem njegov strijc, vojvoda Gloucesterski in v Franciji strijc vojvoda Bedfordski.

Karl VII. še ni bil kronan v Remu (Rheims) in se je zval spočetka svojega vladarstva le dauphin. Bil je slaboten, omahljiv, frivolen in razuzdan mladenič. Zato ni čudno, da so imeli Angleži vso severno Francijo s Parizom v svoji oblasti. Velik del francoskega plemstva, višjega duhovništva in najboljšega meščanstva se je pridružil Angležem, in celo slavna pariška univerza je bila ognjevit zago-vornica angleške vlade. Dauphin Karl pa se je kot begunec potikal s svojim raz-

uzdanim dvorom po južnofrancoskih pokrajinah ali pa je brezdelno, le v nasladah in igrah živel v Chinonu v Touraine.

V takih razmerah so hoteli Angleži prodreti še preko reke Loire ter osvojiti vso Francijo. V oktobru l. 1428. so začeli oblegati mesto Orléans, katero je junaško branil plemeniti bastard grof Dunois, prvi vojskovođa Francozov. Z usodo Orléansa je bila zvezana usoda vse južne Francije. Ako bi padel Orléans in grof Dunois, bi padla vsa Francija v naročje Angležev, in dauphin Karl bi bil brez krone.

V tem kritičnem trenutku se je pokazal dauphin največjega bojazljivca. Mesto da bi bil hitel na pomoč grofu Dunois, se je odpravljal strahopetno na beg iz nesrečne domovine v Španijo ali na Škotsko ...

Ali tedaj se je zgodilo nepričakovano! — Jeanne d'Arc je postala rešiteljica Francije in francoske krone!

Poleti l. 1424. se ji je — tako je pripovedovala romantična sanjarka — na domačem vrtu sredi dneva prikazal arhangel Mihael ter z njim svetnici sv. Katarina in sv. Margareta. Te prikazni je videla pozneje še večkrat. Prikazal se ji je tudi arhangel Gabrijel. In Jeanne je z njimi govorila, jim dajala roko, jih poljubljala in objemala. Fantastično-romantičnemu dekletu se je zdelo, da jo poziv-

Ce se upoštevajo ti psihologični momenti in še to, kar so priče pri prvem zaslišanju govorile, se pač lahko sodi, da je Stazinski res v tistem duhu govoril, kakor se mu je očitelo v obtožnici, zlasti če se še pomisli, da je vsa klerikalna literatura o cesarju Jožefu pisana v tem duhu, da je cesar Jožef skrajno nepriljubljen pri klerikalcih, in da je tudi Stazinskemu dobro znano, da je bila cerkvena politika cesarja Jožefa njegova osebna politika, posledica njegovega osebnega prepričanja, ne delo njegovih svetovalcev. Stazinski naj bi bil popravljal škofovo pastirsko pismo, pačil zgodovinsko resnico ter ministrom pripisoval, česar klerikalci cesarju Jožefu nečejo odpuštili?!

Po našem prepričanju bi bilo sodišče Stazinskega lahko s mirno vestjo obsodilo. Vzlic temu nas pa, kakor rečeno, veseli, da se to ni zgodilo, ker želimo, da bi se pri takih deliktih udomačila druga praksa, in da bi se jih ne sodilo tako ozkosrdno, kakor doslej, seveda ne glede na to, če je storilec duhovnik ali posvetnjak.

#### V Ljubljani, 16. januarja. Parlament.

»Politika« poroča, da se snide parlament koncem t. m. Proračun se v drž. zboru dožene — tako je upati — do 22. marca, po Veliki noči se snidejo dež. zbori. — »Nowa Reforma« poroča, da je povedal posl. Abrahamowicz, da se snide parlament 28. t. m. ter da bo imel seje do Velike noči, t. j. do konca marca. V tem času se dožene proračun. — »Grazer Tagblatt« pa javlja, da se parlament menda sploh več ne snide, ali pa le za kratko dobo. Vlada poskusi z absolutizmom in zato novih volitev ne razpiše.

#### Vrzesenska aféra v pruskem dež. zboru.

V pruskem dež. zboru so imeli te dni tudi debato o vrzesenski aferi in o germanizaciji poznanskih Poljakov. Nacionalni liberalci so zahtevali, naj se postopa s Poljaki še ostreje, in posl. Hobrecht je trdil, da se nemštvo v Poznaju na vsej črti umika poljetvu. Z ozirom na narodno enotnost Rusije je želeli, da se dosednji kurz poljske politike ne le vzdrži, nego še poostri. Poljski posl. dr. pl. Jazdzewski je interpeliral radi postopanja v poljskih šolah. Dejal je, da imajo Poljaki ljudsko šolo brez narodnega jezika in da se vtepa otrokom vera v nemščini s kolom. To je barbarstvo, nad katerim se zgraža ves izomikani svet. 14 otrok je bilo kruto tepenih, ker pri pouku kršč. resnic niso znali odgovarjati nemško in ker so jim stariši prepovedali, odgovarjati v jeziku, katerega ne razumejo. Imenom centra je posl. Fritzen-Borken izjavil, da centrum vladi sicer zaupa, a želi, da se božja in človeška pravica Po-

ljajo ti poslanci nebes, naj gre k obupani vojski in naj reši francosko kraljestvo angleškega sovraga. Docela je verjela, da mora iti na boj za domovino in kralja ter je o tem svojem namenu vaščanom in sorodnikom pripovedovala opetovano. Po Franciji se je razširilo ime Jeanne d'Arc. Francozje so jo imeli za svetnico ali pa za histerično sleparko, Angleži pa so govorili o njej, da je čarovnica ali od hudiča obsedena in s hudičem grešča ubožica.

Oče Jacques sam ni verjel svoji hčeri ničesar. Bil je trezno, prozajično in praktično misleč mož! Dejal je, da je iz same pobožnosti zbolela ter da bo ozdravela najhitreje, če jo — omoži. In siloma jo je hotel dati za ženo mlademu kmetu. Jeanne pa se je ubranila vseh snubcev in ostala devica.

Med tem pa se je začelo angleško obleganje mesta Orléans in grofa Dunois. Bilo je splošno 1. 1429. Jeanne je šla tedaj k vitezu Baudricourt, ki je bil blizu vasice Domremy na gradu Vauconleura. Povedala mu je, da jo pošiljata Bog in sv. Devica v boj za Francijo, ter ga je prosila, da ji je dal možko viteško oklopno obleko in meč; vaščani so ji podarili konja, in z majhnim spremstvom je dospela 5. marca, prepotovavši sovražne pokrajine in izognivši se vseh nevarnosti, v Chinon v Touraine, kjer je bil dauphin Karl s svojim obupanim dvorom.

(Konec prih.)

ljakom ne krati, da se lok ne prenapenja, da naj se dobiva Poljake s milobo ter naj se verska vprašanja s političnimi ne vežejo. Na Ruskem smejo imeti Poljaki verski pouk in molitve v poljščini, to se naj dovoli tudi Poljakom v Prusiji. Da postanejo Poljaki ob meji zadovoljen narod, bo za Prusijo v času nevarnosti največje koristi. Ministrski predsednik kancelar Bülow je obljubil, da se poljski otroci ne bodo več pretepali in da verski pouk ne bo več germanizatorsko sredstvo. Hkratu pa je dejal, da so Poljaki nemiren, fanatičen narod, ki razburja ves Poznanj. Zato bo vlada pospeševala priseljevanje Nemcev med Poljake, podpirala nem. obrt in trgovino, dvigala nemška mesta in poslala med Poljake nemške garnizije. Skratka: germaniziralo se bo poslej še hujše. Poljski posl. Stychel je izjavil, da je vsega krivo fanatično germanizatorsko društvo hakatistov. Dokler ne stopi vlada proti temu društvu, ne bo pomoči. Poljaki so si dali vzeti politično samostojnost, narodnosti pa se ne odpovedo nikdar, kajti ne boje se nikogar. Nacionalni liberalci Sieg je dokazoval, da se pruskim Poljakom vendar boljše godi, kot Poljakom na Ruskem in v Avstriji. Konservativci Tiedemann je denunciral Poljake, da hočejo ustanoviti poljsko kraljestvo, v katerem bi bila tudi Galicija. Zadovoljni bi bili po lastni izjavi Poljakov, ako bi bil njihov kralj kak hohenzollernski princ. Govornik je zagovarjal društvo hakatistov, kajti velikopoljska agitacija je brezmejna. Poljak Czarlinski je zavračal napade na svoj narod. Poljakom se prepoveduje govoriti materinščino ter se otroke siloma germanizuje. Enakopravnosti Poljaki nimajo, zato bi bili Poljaki »šufti«, ako bi ne branili svoje narodnosti. Minister notranjih del, baron Hammerstein je dokazal, da je po ustavi iz l. 1849 v vsej Nemčiji učen jezik nemški, torej mora biti po zakonu tudi med pruskimi Poljaki. Potem je dokazoval, da so Poljaki — narod — strastnejši kot njih poslanci in da se med njimi z največjim fanatizmom dela za neodvisnost. Svobodomiselni nacionalci Kopsch je priporočal zmernost v nastopanju in večjo izbirčnost v sredstvih. Germanizacija Poljakov naj se ne vrši s silo, nego s kulturo. Imenom centra je posl. Glowatzki priporočal pouk verskih resnic v materinščini. Sad te debate je že tu: nadškof Stablewski je po želji vlade naročil katehetom med Poljaki, naj uče poljski.

#### Vojna v Južni Afriki.

Danes se zbere zopet angleški parlament, katerega otvori kralj Edvard s pompom, dasi mora dvorno žalovanje po kraljici Viktoriji trajati še 6 dnij. Otvoritev parlamenta se vrši letos sploh 3 tedne prezgodaj, ali ker finančni minister rabi za vojno zopet denar, se je vladi mudilo. Lani v avgustu je mislilo ministrstvo, da bo letos vojne že konec, ko se snide parlament iznova. A zgodilo se je narobe. Parlament se snide, konca vojne še ni videti. Zakladni kancelar Hicks-Beach potrebuje zopet velikega kredita, dasi je splošno vojno izjavil, da bo veljala vojna kvečjemu 250 milijonov kron. Angleški statistik Giffen je dognal, da je veljala vojna doslej že 1750 milijonov kron, torej vsak teden 375 mil. K, vsak dan 534 mil. K, vsako uro 222.000 K, vsako minuto 3700 K, vsako sekundo 61 K. — 11. t. m. je polkovnik Winz presenetil blizu Ermela bursko taborišče in ujel 42 Burov. Poveljnik Oppermann je v boju s polkovnikom Plumerjem padel. Iz Johannesburga poroča Kitchener, da je v vshodnjem Transvaalu 500 Burov, ki so imeli pri Overwacht s Plumerjem boj. V zahodnjem Transvaalu stoji večina Burov zahodno Rustenberga, v Oranju pa je središče Burov ob reki Vilge in južno Betlehem. V Kaplandiji je še več burskih oddelkov. V »Independance Belge« poroča francoski zdravnik, da je položaj v koncentracijskih taboriščih grozen in neverjeten. Zdravnik poroča, da so burski vojskovodje s Krügerjem in z bursko deputacijo v Evropi nezadovoljni, da se za to osnuje morda neodvisna vlada pod Dewetom. Buri ponudijo Angležem nove mirovne pogoje, če se ne sprejmo, hočejo končati vojno z najstrašnejšimi čini ter izgubo svoje svobode odkupiti s strašnim maščevanjem.

## Dopisi.

**Z Glinca.** Naša požarna bramba se jako lepo razvija in napreduje. Priredila je na Silvestrov večer lepo božičnico za svoje delujoče člane, pri kateri je bilo lepo število njihovih otrok obdarjenih z darili; gniljivo lepo je bilo videti to veselje mladih in starih okrog božičnega drevesca z lepimi darovi za mladino.

Nadalje priredila je v nedeljo, dne 5. t. m. v salonu g. Trauna na Glincah svojo predpustno veselico, katere se je v vsakem oziru povoljno in na čast društvenemu odboru obnesla. Ob določeni uri bila sta že prostorna salona zasedena. Ker je oddelek meščanske godbe nekoliko prepozno došel, pričelo se je s srečolovom, pri katerem je bila skoro vsakemu sreča mila, da je prejel kaki dobiček, kajti nad 125 lepih dobitkov — za katere se je zahvaliti požrtvovalnosti ljubljanskih in okoliških trgovcev, obrtnikov ter družih darovalcev — napravilo je mnogo veselja. Med tem je dospel oddelek meščanske godbe, kateri je potem, akoravno zakasnjeno, z marljivim in dobro izvežbanim sviranjem nadomestil to, kar je začetkoma zamudil, da se je razvil jako živahen ples, ki je trajal do ranega jutra. Med plesom funkcionirala je šaljiva pošta prav v zadovoljnost. Coriandoli in kače razveseljevalo je občinstvo tako, da nam je bil le prekratek čas in smo se v jutro razšli z nado in željo, da nam delavno in vzorno gasilno društvo priredi še mnogo taci prijetnih veselic.

Društvena blagajna pa ima za trud marljivega odbora in društvenikov tudi lep dokaz, ker se bode za lepi čisti dobiček nad 100 kron zopet zmanjšal društveni dolg.

V nedeljo dne 12. t. m. vršil se je občni zbor čitalnice v starih čitalniških prostorih na Viču, na katerem so bili voljeni v odbor gg.: Jakob Marn predsednikom, Janko Novak, podpredsednikom, Franjo Sluga blagajnikom, I. Golob tajnikom, Fran Boltežar knjižničarjem, Ivan Jenko, Matija Jereb, André Knez odbornikom. Od tamburaškega kluba voljena sta v čitalniški odbor gg.: Franc Dolžan in Jakob Pogačar. Radi odpovedi dosedanjih čitalniških prostorov na Viču se je sklenilo, da se preseli čitalnica v na novo v najem vzete prostore na Glinca h. št. 28 (nekadaj gostilna Amerika); ker bodo novi prostori večini udov bolj na roko in vsled tega boljše ustrezali namenu društva, upati je, da bode čitalnica v bodoče boljše uspevala, ter da se število članov izdatno pomnoži, kakor tudi da se pevski moški in mešani zbor zopet oživi, nadejati se je istotako, da bode novi odbor skrbel, da se bodo lanske leto pričetna javna predavanja letos nadaljevala.

Iz poročila tamburaškega kluba je posneti, da je klub pretečeno leto 18krat javno nastopil, med tem imel trikrat klubne veselice in koncerte. Dohodkov je imel 442 K 28 vin., izdatkov 511 K 84 vin., torej primankljaja 69 K 53 vin. Klubno premoženje obstoji iz 16 tamburaških instrumentov, v vrednosti 356 K 28 vin., iz 10 tamburaških uniform, v vrednosti 338 K 24 vin., sekiric in knjig za 78 K 81 vin. Začasnim vodjem zbora imenovan je g. Franc Dolžan, od katerega marljivosti in vstranosti je upati, da bode klub dobro šolal, ter da se bodo tamburaši s pravim veseljem poprijeli vaj in skušenj, da bode mogoče prijatelje tamburic zopet v kratkem razveseliti z na novo izšolanimi slovanskimi komadi.

#### Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni svetnik Andolšek je predsedoval dne 15. t. m. sledečim obravam c. kr. dež. sodnije:

1. **Ižanska kri.** V županovi gostilni na Igu so se sprli hrabri Ižanci. Seveda je bila vsega tega kriva neka »jerpšna«. V prepiru je 67 let stari vdovec Matija Sivec imenoval l. 1872. rojenega posestnika Antona Štrukelja iz Staje pri Igu »goljufa«. Precej so bile v gostilni dve stranke in Matija Sivca je vrgel »Štrukel-nov« tja pod peč. Ker ga je brat Andrej Sivec hotel braniti, je v trenutku tudi on padel k svojemu bratu in iskreno sta se brata objela na tleh, če prav nehote. Ko sta vstala, pa še nista dala miru. Radi tega je odletel najprej Andrej skozi vrata

in potem še njegov brat Matija in našla sta se zopet v pesku pred gostilno. Pri tem žalostnem padcu zvestih bratov, oziroma že preje pri boju, je sunil baje Štrukelj Matijo Sivca v trebuh in istega težko ranil. Radi tega se je imel mož, ki je že večkrat predkaznovan, zagovarjati. Po predlogu njegovega zastopnika in drž. pravdnika se je pa radi zaslišanja novih prič obravnava preložila.

2. **Sovražniki z Rakeka.** Janez Urbar, po domače »Grmek«, rojen l. 1873. na Rakeku, predkaznovan radi neznanega in radi tepeža in njegov oče, Jurij Urbar, posestnik, rojen l. 1844., nekaznovan, sedita radi lovske tatvine na obtožni klopi. Obtožnica pravi, da sta toženca že l. 1895. ukradla iz lova kneza Windischgrätza srno, in da je zadnji, torej oče Jurij, razven tega še ukradel zajce. Na mizi leži corpus delicti: Janezova puška, katere se je v nekem grmu našla. Iz razprave se pa vidi, da so priče, oziroma oni, kateri so prestopke naznanjevali, menda le zapeljani od nasprotniške strasti. Čudno je že, da se ni zločinov tožencev, ki so se mogli vendar vršiti že leta 1895., preje naznanilo. Slep je za znanega katoliškega župana iz Rakeka napram tožencema je prekoračila vse meje. O Janezu Urbaru se da sicer dokazati, da je omenjenega leta vstrelil srno, oče pa je popolnoma brez krivde. Radi tega ga tudi sodni dvor oprosti, med tem ko spozna Janeza krivega prestopka tatvine in ga obsodi po § 460. na 4 tedne zapora z enim postom.

3. **„Ljubljanska srajca“.** Dne 12. decembra m. l. sta po Rimski cesti pela in randalirala neki Petelin ter ponosni Ljubljančan Kramar Anton, rojen leta 1883. in trikrat radi tatvine ter 1krat radi tepeža predkaznovan. Ko je hotel stražnik razgrajča Kramarja in Petelina aretirati, se mu je zadnji zoperstavil, prvi pa je ušel. Pri tem sta obadva grozovito klela. No, ponosnega Kramarja so odvedli v slavnoznano »špekhamro«. Drugo jutro pa je fant še nečuvno razžalil stražnika. »Jaz sem Ljubljančan, prokleti kmet«, je dejal, »pojdi barabe lovit!« Sodnik: »Zakaj ste to rekli!« — Toženec: »Zato, k' sem bil neumen«. Sodni dvor spozna Antona Kramarja krivega po § 81. (silovito lotenje uradne osebe) in ga obsodi na 7 mesecev težke ječe z 1 postom vsakih 14 dnij. Ponosni mladenič, na katerega pa Ljubljana ni tako ponosna kakor on nanjo, se zasuka malo klaverno in gre.

4. **Specijalist vozičkov.** Leta 1884. v Borovnici rojeni Jakec Oblak, po domače »Nacek«, doslej nekaznovan delavec, je specijalist v tatvini ročnih vozičkov. Najprvo je zatajil dečko najdeno denarnico s 12 K gotovine. Potem je ukradel telovnik, novo suknjo in srebrno uro z verižico. Po teh poskusih se je vrgel na specijalno tatvinsko stroko z majhnimi ročnimi vozički, katerih je prav impozantno število nakradel. Kradel je v Borovnici, v Preserju, Kožleku, Rakeku, Trbovljah, na Bregu itd. in končno slovesno zaključil svoja junaška dejanja s tatvino para črevljev. Toženi Jakec se obsodi radi prestopka krivega naznanila in vlačugarstva na 6 mesecev težke ječe z enim postom vsakih 14 dnij ter na plačilo vseh zahtevanih odškodnin. Vrh tega pa se po prestani kazni postavi pod policijsko nadzorstvo.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. januarja.

— **Osebnosti.** Višji evidenčni geometer gosp. Ržička v Ljubljani je imenovan evidenčnim inspektorjem.

— **O Prešernovem spominku** se sedaj raznašajo po Ljubljani različne vznemirjalne vesti. Govori se, da se je napravil model, ki ne ugaja, da pa se je vzlic temu oddal že livarni, ne da bi se bil povprašal odbor. Govori se, da je jury proti temu najodločnejše ugovarjala ter odklonila v tem pogledu vsako odgovornost. Nam o vsem tem ničesar znano ni, vendar pa smo mnenja, da se mora pri največjem spominku, kojega bo slovenski narod postavil, strogo paziti na to, da se ne pripeti kaka samovoljnost, in da se vsled prenenagljenja vse ne pokvari, tako da bi Prešernov spomenik v Ljubljani nekako tako izgledal, kakor postranski oltar v kaki gorjanski podružnici. Sedaj, ko niti ne vemo, kje bode stal spomenik, pričeti

livanjem, to bila bi naglica, ki bi nikakor pridna ne bila. Želeli je, da dobi javnost v tem pogledu kmalo pojasnila, ker tukaj ne gre igrati zajca v detelji!

— **Značilno.** Pri pogrebu g. Kušarja se je najbolj opazila odsotnost duhovščine. Kušar je bil sicer zvest pristaš napredne stranke, a da bi bil kak pronesiran liberalce, tega pač nihče ne bo trdil, saj so bili celo klerikalci zadovoljni, da je bil postavljen po Poklukarjevi smrti kandidat za državni zbor. Vrh tega pa je bil pokojnik dolgo let ključar pri frančiškanski fari, a vendar se razen najetih in plačanih ni nobeden frančiškan udeležil pogreba.

— **Iz črnega brloga.** Čuje se, da sta kazenska zagovornika dr. Brejc in dr. Poček skrajno nejevoljna, ker se ex-minorit Stazinski ni zatekel k njima, ampak vzel dr. Šusteršiča kot zagovornika. Nam pa se zdi to neopravičeno. Ex-minorit Stazinski bo imel vendar več zupanja do ex-minorita Šusteršiča, kakor do kacega družega zagovornika.

— **Dr. Janez Ev. Krek in davki.** Priljubljeni naš Janez Evangelist ima — naravno! — dobre in slabe lastnosti. Ena izmed zadnjih je ta, da zaključuje jako rad par pametnih besed s pravcato neumnostjo. Tako tudi včeraj; na svojem predavanju »o davkih« v »Kat. domu« namreč. Izdelal je preljubljeni Janez cel načrt, kako naj bi se obdavčilo plačujoče državljanke. Mož se je naravnost tresel pri pametnih besedah, katere je — ne vemo, če nolens volens — govoril; komaj je čakal na trenutek, da izbruhne iz njega silovita črna neumnost kakor ogenj iz vulkana. In prišel je trenutek: Globoko je mož vzdihnil, obrisal si potne kaplje s čela in zadoščal svoji divni strasti — izbruhnil jo je, kačeljeno pravcato neumnost. Kakor rečeno, je imela včerajšnja neumnost obliko državnega načrta. Obdavči naj se — da opozarjamo Böhm Bawerka na to! — najprvo razne igre. Potem izlete; pri tej točki je mož zgovoril nekaj brezverskega; dejal je namreč, da je romanje tudi luksur; luksur in ne sveta dolžnost krščanskega bitja. V lovski stroki Janez Evangelist ni strokovnjak, radi tega zahteva tudi nanjo davek, akoravno istega že imamo. In potem je pokazal Krek, da, isti Krek, ki je rogovilil nekaj proti »pasjim naturam«, svojo imenitno lex Heinze-ovo. Umetniške užitke naj se obdavči, kajti oni pohujšujejo naš revni narod!! Literaturo naj se obdavči, za božjo voljo, da se popravi vsaj kolikor mogoče njen grozoviti greh. Glasbeni užitki naj se obdavčijo, kajti gluhonemi jih ne razumejo. In potem gledališče... gledališče je za ljudi, ki stoje izven življenja, je »cikorijska za blazirano dušo modernega človeka«. Ljudje, ki stojijo v bajnokrasnem, divnem življenju — kakor Janez Evangelist, ne potrebujejo gledališča. Če bodejo prodrli temeljni nazori sočasnega krščanstva, potem se bode gledališče uničilo, uničilo z — davkom... Ah, gospod doktor, kako je mogla vstrepetati Vaša neblazirana, nemoderna duša, ko ste vzbruhnili to veličastno, bajnokrasno neumnost! Krščanske device so ploskale in bilo je v dvorani kakor v raji... Le v nekem kotičku se je držal nekdo za trebuh...

— **Kaplan v Postojni** je imel v nedeljo pridigo, v kateri je tudi naznanil tiste liste, ki jih je škof prepovedal in katere brati je smrtni greh. Seveda je pred vsemi imenoval »Slovenski Narod«, zakaj če bi ta izginil, bi imeli katoliški osrečevalci popolnoma proste roke in bi lahko počenjali, kar bi hoteli. Poleg »Slov. Naroda« je pa glasom kaplanove pridige prepovedanih še vse polno drugih listov. Kaplan jih je vestno naštel in nazadnje je imenoval tudi lojalno in pobožno tržaško — »Edinost«. Oj, kako resničen je pač pregovor, ki pravi, da je nehvaležnost plačilo sveta!

— **V našem uredništvu** se je danes oglašil oče župnika Kunaverja. Mož ima očitno velik strah pred sinom-duhovnikom, kajti prosil je, naj mu damo pismeno potrdilo, da se je res pri nas oglašil. Ker nečemo, da bi starček imel kakih sitnosti, zabeležimo, da nam je povedal, da sta on in žena pri župniku popolnoma zadovoljna.

— **Vojvoda Meklenburški** se je včeraj zvečer s spremstvom pripeljal z

mešancem iz Srbije v Ljubljano in je na kolodvoru supiral. Njegovo spremstvo se je odpeljalo na Dunaj, vojvoda pa je prenočeval v hotelu »Pri Slonu« in se danes jutraj odpeljal v Benetke.

— **Učiteljske vesti.** Gosp. Karol Trost v Št. Jerneju je imenovan nadučiteljem istotam, g. Edvard Vohinc v Ribnici nadučiteljem v Cerkljah, g. Ivan Bernot v Sv. Križu pri Ljutomeru pa nadučiteljem v Veliki Dolini. Gosp. Roza Merva v Tuhinju je definitivno nameščena istotam, g. Alojzij Luznik na Vrh-niki je šel v pokoj.

— **Dramatično društvo izven Ljubljane.** Ker se opetovano obračajo razna narodna društva izven Ljubljane na »Dramatično društvo« z vprašanji glede uprizoritve »Rokovnjačev« in »Desetega brata«, smo naprošeni sporočiti, da je že koncem minulega leta prevzel dr. O. F. Eirich, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, II., Praterstrasse 37, zastopništvo in posredovanje teh dveh slovenskih iger ter da se je zategadelj glede vprizarjanja obračati naravnost in le do njega. Dr. Eirich je prvi avstrijski zastopnik in posredovatelj večine dramatičnih in muzikalnih avtorjev, zato se je obračati do njega tudi glede vprizarjanj različnih francoskih, italijanskih, angleških in nemških iger. Le z dovoljenjem dra. Eiricha se smejo igrati ali izvajati opere in operete njegovega zastopništva. »Dramatično društvo« v Ljubljani pa daje v prepis svoje prevode tujih dram vedno le z izrečnim dovoljenjem dra. Eiricha. Ker se v zadnjem času kupičijo dopisi društev na »Dramatično društvo«, naj jim to pojasnilo zadošča.

— **Meščanska godba** je včeraj v »Nar. domu« priredila muzikaličnokomičen večer, ki se je prav izvrstno obnesel in so vse točke našle obilo in zasluzene pohvale. Komični prizori so se predstavljali s pravim humorjem in se je občinstvo kar najbolje zabavalo. Zlasti so ugajali nastopi g. Gorjanca in avtomati. Sledil je potem jako animiran ples. Večer je privabil toliko občinstva, da je bil paviljon nabito poln. Prirediteljem lepe zabave gre vse priznanje.

— **Iz seje c. kr. okr. šolskega sveta v Postojni z dne 8. prosinca 1902.** Izza zadnje seje se kurentnim potom rešene zadeve pritrjevalno na znanje vzamejo. Za šoli na Slapu in Ustiji imenujeta se krajna šolska nadzornika. Od 1. januarja 1902 prizna se druga starostna doklada gospici učiteljici Ivanki Velepč v Št. Petru in nadučiteljema gg. Rudolfu Horvatu v Zagorju in Avgustu Korberju na Premu. Okr. šolski račun za leto 1901 se pregleda in odobri in proračun za leto 1902 se sestavi. Za ljudsko šolo na Razdrtem določi se čas poučevanja v pon. šoli. Končno se opraviča necega učitelja v smislu § 50. drž. zak. z dne 29. aprila 1873, št. 22, na znanje vzame.

— **Zmrznil** je 13. t. m. pri Št. Jurju nad Kranjem hlapec Josip Blaž, ki se je bil v Št. Jurju napil in potem obležal na poti.

— **Samomor v bolnici.** Lastnik panorame Fran Hinek iz Mokronoga se je v bolnici v Ormožu zastrupil, bržčas ker je spoznal, da je njegova bolezen neozdravljiva.

— **Iz Celja** se nam poroča: Igra »Deseti brat«, ki se je prvič predstavljal tukaj 12. t. m., izpala je nepričakovano dobro. Udeležba je bila velikanška. Dvorana do zadnjega kotička zasadena. Posamezni igralci so svojo vlogo ne le dobro znali, nego tudi dobro izvajali. Posebej je omeniti Kerjavlja (gosp. Salmiča), Kvasa (g. Zwitterja), Dolefa (g. dr. Karlovška), Spaka (g. Spindlerja) in Manico (gdč. Jelo Sernčev). Tudi pevske točke — zlasti zbori — so se dobro proizvajali. Orkester narodne celjske godbe je častno rešil svojo nalogo. Priznanje gre g. Korunu in g. Salmiču. Scenerija je bila prav okusna. Splošno je napravila predstava »Desetega brata« najugodnejši vtisk, in je bilo občinstvo izredno zadovoljno. Tako še ni bilo naše gledališče v »Narodnem domu« polno nikdar. »Deseti brat« se ponovi in potem pridejo na vrsto »Rokovnjači«.

— **Profesor Fran Valentinič**, nemško odgojeni Slovenec, je v Gradcu nagloma umrl, star šele 54 let. Bil je ve-

lik lovec in ljubezniv lovski pisatelj. Njegovi spisi o gozdnem jerebu so tudi mej slovenskim lovstvom dobro poznani!

— **V Zagrebu** je v starosti 78 let umrla gospa Ružica Kvaternik, udova ustanoviteljice hrvatske stranke prava dr. Evgena Kvaternika, ki je bil v revolti v Rakovici 1. 1871. ustreljen.

— **Kecskemethy v Sesljanu.** Zvečer 10. t. m. so prišli orožniki v Sesljanu nekega Josipa Bulovarja iz Turna v Hrvatski. Bulovar je mlad gospod, kaj elegantno napravljen. Orožniki so sumili, da je prijeti gospod famozni Kecskemethy, kateri je, kakor znano, pobegnil s pol milijonom ukradenega denarja iz Budimpešte ter ga doslej še niso dobili, pa tudi nikakega sledu ni za njim. Bulovarja so peljali na glavarstvo v Gradišču ob Soči, odkoder so brzojavili na Hrvatsko po informacije. In došle informacije so oprostile ubogega Hrvata sitnosti, v katere ga je spravil sum, da bi bil on slepar Kecskemethy. Predno gre kdo mlajših gospodov kam na potovanje, naj se torej poprej dobro ogleda v zrcalu doma, če ni kaj podobnega Kecskemethyju, da se tako izogne neprilikam!!

— **Slovenec aretiran kot anarhist.** Načelniki urad v Novem Yorku je dobil obvestilo, da pride iz Evrope »nevaren anarhist« tja in se je valed te ovadbe polastil dne 29. decembra v Novi York došlega Slovenca Roberta Brešarja, ki je služil pri grofici Thurn na njeni grajščini blizu Novega mesta. Brzojavne poizvedbe so dokazale, da je Brešar, ki je pri prihodu v Novi York imel le še nekaj grošev denarja, pač radikalen socialist, ne pa anarhist, a izpuste ga šele potem, ko dokaže, da ne bo splošnosti nadležen.

— **Povozil** je danes dopoldne Ant. Kermavner, hlapec pri Vidmarju v Črni vasi št. 17, pred poslopjem finančnega ravnateljstva gospodično Marijo Suppanovo, hčerko dr. I. Suppana, ravnateljice kranjske hranilnice. Gospodična je prišla pod voz in so jej kolesa šla čez roko in najbrže kost zdrobila.

— **Ogenj v dimniku.** Včeraj popoldne so se vnele saje v dimniku Mohoričeve hiše na Gruberjevi cesti št. 3. Ogenj so pogasili domači s pomočjo dimnikarskega mojstra Viljema Dopferja.

— **„Jest potent plačujem“** je upil včeraj ponoči neki pek, katerega je policaj peljal na rotovž, ker je popred preveč navdušeno pel.

— **Razposajenci.** Šolski učenci imajo šport, da po dnevu prižigajo električne žarnice po ulicah. Danes je policija jednega takega razposajenca prijela in ga vtaknila za nekaj časa v zapor.

— **Skupaj sta trčila** včeraj popoldne v Velikih Laščah dva vlaka. Trije vagoni so poškodovani.

— **Denar izgubil.** Včeraj popoldne je neki nadporočnik na poti od kazine, skozi »Zvezdo«, Židovske in Črevljarske ulice, po Bregu do šentjakobskega trga izgubil denarnico s 120 K.

— **Velika nesreča v Mostu.** 14. t. m. se je dogodila v jamah Mosta na Češkem grozna nesreča. Podrla sta se dva postranska rova in vsled tega je pri tekla cela reka vode k vrhu, tako da je nastal v jami vodni stebel, visok najmanj 25 metrov. 6 delavcev se je rešilo, 43 ljudi pa pogrešajo. Morda so se rešili v višje dele rova, toda do njih ne more nihče, ker je voda previsoka. Skoraj gotovo pa so vsi utonili, ker je voda prihitela z veliko naglico.

— **Obsojena uradnika.** Za časa deželnozbornskih volitev na Hrvatskem je dal načelnik okrajne politične oblasti v Vinkovcih, L. Nagel, odvetnika dra. Lava Mazzura, ki je prišel kot pravni zastopnik k neki obravnavi, brez uzroka kot vagabunda aretirati in po odgonu poslati v Zagreb. Nagel je bil radi tega obsojen na — 50 K globe, njegov komisar pa na 20 K. Ta sodba prča, da na Hrvatskem zlorabe uradne oblasti nič preveč ne zamerijo.

## Društva.

— **Velika maskarada „Na obali Adrije“** poveskega društva »Ljubljana« Ker so vabila na napovedano maskarado popolnoma pošla, se p. n. slav. občinstvu vsled vedno na novodošlih oglaših naznanja, da je vstop i

brez vabila dovoljen. Odbor društva zastavil je vse svoje sile, da bo maskarada popolnoma odgovarjala svojemu naslovu. Vsled tega oglasilo se je tudi nebroj krasnih skupin, kakor tudi posameznih konstimirancev. Sodeč ter prištevaajoč k temu da, se sokolska dvorana spremeni v pravo romantično morsko obrežje od koder se bode posetnikom nudil divan pogled na sinje morje, po kojem bo de plaval nebroj različnih bark in gondol za prevažanje posetnikov na maskarado bode prostor »Na obali Adrije«, glede na prijavljene noše raznih svetovnih narodov, jako interesanten. V slučaju obilnega poseta vozila bodeta dva manjša parobroda izletnike v zato nalašč prirejeno restavracijo in separiran buffet »Miramar«, kjer se lahko vsak poprepa in nabavi novih sil za nadaljno veselo ranje na plesišču.

— **„Sokolski“ maskaradi** Na občnem zboru »Sokola« izrečeni želji, naj bi društvo letos pridno izletavalo, hoče odbor s tem vstredi, da priredi prvi izlet že na predpustni torek — ne morda na Triglav, ali z balonom okoli Eiflovega stolpa, ali krog in krog zemlje, marveč »Sokol« poleti v dosegaš še povsem »neznan« kraje »na dnu morja.« V ta namen pisalo se je Prešernovemu »Povodnemu možu in Liziki«, da bi onadva vodila ženske izletnike najzanimivša in krajša pota do prekrasne kristalne palače kraljice »Undine« obdane z jezerskimi deklicami in morskimi vjami, kjer se bodo vršile na čast »Sokola« in izletnikov bajne razne sijajne podmorske veselice. Podrobnosti o tem izletu poročamo po sprejemu odgovora ozir. programa povodnega moža kot glavnega voditelja na dnu morja.

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** je na občnem zboru za leto 1902 sledeče gg. volil v društveni odbor: Remic Fran, starosta, Jurca Pavel podstarosta in blagajnik L. Fettih tajnik, brata Paternost Franc & Josip, Dolničar Davorin in Vončina Jvan odbornikom; namestnika pa Krišche Fran & Baraga Andrej. Dalje se je sklenilo i letos in sicer dne 8. svečana t. l. v prostorih hotela »pri ogr. kroni« prirediti običajno maskarado. - Podrobnosti o tem slede. — t—

— **Trgovski plesni venček v Cerknici**, katerega prirede trgovski pomočniki dne 2. svečana t. l. v zgornjih prostorih gosp. A. De Schiava bo v korist prostovoljnemu gasilnemu društvu. Pri plesu svira postojinska godba. Vstopnina 1 krono, z rodbino 2 kroni, maskovane dame so vstopnine proste. Vstop dovoljen je le vabljnim gostom.

— **Čitalnica v Ilir. Bistrici-Trnovem** priredi v nedeljo, dne 19. prosinca t. l. v prostorih hotela »Ilirije« plesni venček. Svirala bode godba c. in kr. pešpolka št. 96.

— **Ormoška čitalnica** priredi v telovadni dvorani ormoške slovenske šole v nedeljo dne 19. januarja t. l. gledališki večer, pri katerem se uprizorita igri »Snubač« in »Štempihar mlajši«. — Mej igrama udarjajo ormoški tamburaši. Ves dohodek namenjen je šolski kuhinji ormoške slovenske šole.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Dunaj 16. januarja.** Določeno je, da se snide parlament koncem t. m. ali spočetka februarja.

**Dunaj 16. januarja.** Koerberjevi razgovori s posameznimi zastopniki Čehov in Nemcev so se včeraj končali, danes se začno kumulativne konference.

**Dunaj 16. januarja.** Tu divja strašen vihar, ki je napravil mnogo škode. Zveze z tu- in inozemstvom so pretrgane. Tudi več ljudi je ubitih.

**Praga 16. januarja.** Pri katastrofi v premogokopu v Mostu (Brux) je ponesrečilo 44 premogarjev. Izmed teh je bilo 31 oženjenih in zapustili so 84 otrok, katerih ni nobeden 14 let star.

**Berolin 16. januarja.** Včeraj se je v državnem zboru končala velika debata o poljskem vprašanju. Zaključil jo je minister Studt z izjavo, da, kdor živi na Nemškem, mora postati Nemec. Poljaki so se v tej razpravi prepričali, da jih hoče Nemčija narodno ubiti.

**Carigrad 16. januarja.** Turška vlada pripravlja protest proti francosko-italijanskemu dogovoru glede Tripolitanije.

**Pariz 16. januarja.** Proti vsem na Francoskem bivajočim jezuitom se je začelo kazensko postopanje, ker so se samo navidezno razšli kot red, ne pa tudi dejanski.

**Bruselj 16. januarja.** Zopet se poroča, da se je nizozemska kraljica ponudila Burom, da posreduje mej njimi in Angleži zaradi miru.

## Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:  
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Vekoslav Legat v Celovcu 10 K, mesto venca na krsto svojemu dobremu in nepozabnemu staremu prijatelju ter pobratimu g. Jos. Nollju. — Gosp. Edvard Horak v Trstu 30 K, mesto venca na krsto g. Jos. Nollja. — Skupaj 40 K. — Srčna hvala!  
Za Prešernov spomenik. Omizje „pri roži“ v Ljubljani 20 K, mesto venca na krsto pok. g. Josipu Kušarju. — Omizje „pri roži“ v Ljubljani 20 K mesto venca na krsto pok. prijatelju g. Jos. Nollju. — Gosp. dr. Jos. Kušar, odvetnik v Ljubljani, 25 K v znak zahvale prijateljem pevcem na ginjašem petji ob pogrebu blagopokojnega očeta. — Gosp. dr. Andrej Kušar, c. kr. notar v Župemperku 20 K mesto venca na krsto g. Josipa Kušarja. — Skupaj 85 K. — Srčna hvala!

40.000 krom mala glavni dobitke loterije v korist ogrevalnim sobam. Oposrjamo svoje štatalje, da se srečanje vrši neprekinjeno dne 16. januarja 1902.

## Zahvala.

Podpisano vodstvo se najiskrenejše zahvali litijkim damam pevkam in gospodom pevcem, posebno pa neutrudljivemu in poštovanemu pevovodji blag. gospodu c. kr. sodn. adjunktu Neratu, za prijazno sodelovanje pri veselici, katera se je vršila dne 12. t. m. v Smartnem pri Litiji v prid solski mladini. Dolžnega se čuti tudi izreči zahvalo drugim Litijčanom, kateri so s obilno vdeležbo in radodarnostjo pripomogli do nepričakovano ugodnega gmotnega uspeha. Hvala tudi smartniskim pevkam, pevcem, tamburašem, posebno pa igralcem, kateri so nam s svojim premišljenim in dobrim igranjem napravili prav kratkočasen večer.

Vodstvo ljudske šole v Smartnem pri Litiji, dne 12. januarja 1902.  
J. Černe, vodja.

## Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. januarja: Marija Galom, delavčeva vdova, 84 let, Radeckega cesta št. 11, ostarelost. — Ferdo Palusa, zasebnik, 79 let, Zatiške ulice št. 1, kap.

Dne 11. januarja: Katar Furlan, gostija, 58 let, Rožne ulice št. 27, srčna hiba. — Jožef Noll, operni pevec, 60 let, Studentovske ulice št. 2, kap.

Dne 12. januarja: Ana Matelič, delavčeva hči 19 mes., sv. Petra cesta št. 23, vnetje soplilnih organov.

## Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206,2 m. Srednji dnevni tlak 736,0 mm.

| Jan. | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura v °C. | Vetrovi        | Nebo        | Mojna v 24 urah |
|------|----------------|------------------------|-------------------|----------------|-------------|-----------------|
| 15.  | 9. zvečer      | 750,6                  | -4,5              | sl. svzhod     | jasno       | 00 mm.          |
| 16.  | 7. zjutraj     | 744,3                  | -5,8              | sl. sever      | oblačno     |                 |
|      | 2. popol.      | 737,0                  | -2,9              | p. m. jz. zah. | del. oblač. |                 |

Srednja včerajšnja temperatura -20°, normale: -25°.

## Dunajska borza

dne 16. januarja 1902.

|                                     |        |
|-------------------------------------|--------|
| Skupni državni dolg v notah         | 100,25 |
| Skupni državni dolg v srebru        | 100,15 |
| Avstrijska zlata rent               | 120,50 |
| Avstrijska krona rent 4%            | 96,65  |
| Ogrska zlata rent 4%                | 119,70 |
| Ogrska krona rent 4%                | 95,30  |
| Avstro-ogrski bančne delnice        | 1602—  |
| Kreditne delnice                    | 644—   |
| London vista                        | 239,15 |
| Nemški državni bankovci za 100 mark | 117,15 |
| 20 mark                             | 23,44  |
| 20 frankov                          | 19,03  |
| Italijanski bankovci                | 93,65  |
| C. kr. cekini                       | 11,30  |

## Zahvala.

Na došlih nam mnogobrojnih, sočutja polnih izrazih tolažbe in tešila povodom smrti našega iskrenega ljubljene, nepozabnega soproga, odnosno očeta, tasta in starega očeta, gospoda

## Josipa Kušar-ja

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, vsem darovateljem prekrasnih vencev, vsem tistim sočutečim, ki so predragemu pokojniku izkazali s svojim spremstvom zadnjo čast, posebej še sl. telovadnemu društvu „Sokol“, sl. vojaškemu veteranskemu koru ljubljanskemu, cenj. trgovsko-šolskemu zavodu g. Arturja Mahra, dalje gg. prijateljem pevcem in konečno vsem ter vsakemu posebej, ki nam je pomagal manjšati srčno bol, svojo iskreno in toplo zahvalo Bogu plati!

Žalujejoči Kušarjevi.

## Talanda Ceylon-čaj

Je jednat, aromatičen, čist,

St. 1 v zavojčkih à K —20, K —50, K 125  
St. 2 „ „ „ —24, „ —60, „ 150  
St. 3 „ „ „ —32, „ —80, „ 2.

se dobliva v vseh večjih specialističnih trgovinah. (2593—15)

## Dve elegantni damski obleki za maškarado

(Postiljon in Španka)

se prodasta.

Več se izve: Pred Prulami 13, pritličje. (125—2)

## Gov. kr. avstrijske državne železnice.

## Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane jaz. kol. Proga iz Trbiča. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakevo, Ljubno, des. Selsthal v Anseu, Solnograd, des. Klein-Reiding v Steyr, v Lince na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbič, Pontabla, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des. Selsthal v Solnograd, Inomest, des. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m depeladno osebni vlak v Trbič, Pontabla, Beljak Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popeladno osebni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakevo, Ljubno, des. Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest, Bregence, Caria, Geneve, Pariz, des. Klein-Reiding v Steyr, Lince, Budejovico, Plzeň, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Frage, (direktni voz I. in II. razreda), Lipako, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbič, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakevo. (Trst-Monakevo direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popeladno, ob 6. uri 56 m zvečer. Prihod v Ljubljano jaz. kol. Proga iz Trbiča. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak v Dunaj via Amstetten, Monakevo, Inomest, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Anseu, Ljubna, Celovec, Beljaka, (Monakevo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiča. — Ob 11. uri 16 m popeladno osebni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijanih varov, Plzeň, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovico, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Caria, Bregence, Inomesta Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popeladno osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovec, Monakevo, Inomesta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popeladno in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane jaz. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popeladno, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in same v oktobru. — Prihod v Ljubljano jaz. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popeladno, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Išče se s 1. februarjem t. l.

## stanovanje

(127—2)

za novoporočenca, obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritlikin, najraje v bližini Vodmata. Ponudbe na upravištvu „Slov. Nar.“

## Mesečno sobo

če možno s hrano, išče samec. (124—2)

Ponudbe na upravištvu „Slov. Nar.“

St. 46068.

(25—3)

## Ustanova za sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjeno je mesto **Jožefa Jale-nove** ustanove za sirote v znesku 84 K na leto.

Prošnje za podelitev te ustanove, do katere imajo pravico v Frančiškanski, v St. Peterski ali v St. Jakovski župniji v Ljubljani rojene sirote, ki še niso 15 let stare, vložiti je tukaj do 20. januarja t. l.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 29. decembra 1901.

## !! Ugodna prilika !!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

Lepo pozlačena ura z verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov la žepnih robocev, 1 svetovno pat. žepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsega 38 podob, najkrajnejših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izračuni sam najtežavnejše naloge, k temu podučilo, 1 podstavek na pisma za vsakogar poražen, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih orakelnov egiptovskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent. zaklepalom, 3% zlata, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 fino žepno toaletno zrcalo, 1 prakt. žepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospode z imit. druguljem, 20 kom predmetov za dopisovanje in še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane **1 gld. 80 kr.** Odpošilja po poštne povzpetje ali če se denar prej pošlje. (153)

## Oh. Jungwirth

Krakovo št. 64.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

## Danes zvečer ob 8. uri !! žrebanje !!

Srečke za ogrevalne sobe (Wärmestuben-Lose)

Srečka à 1 krono

## Glavni dobitok

kron 40.000 vrednosti

priporoča (2650—22)

J.C. MAYER v Ljubljani.

P. n.  
Usojamo si kar najbolje priporočati

## prima-vina

lastnega pridelka, ob enem prosimo, da naju počastite v slučaju potrebe s precej obsežnim naročilom.

Ponujamo: **Lisansko rdeče**, dobro za kri, à 18 in 20 kr., belo à 20 in 24 kr., **Milher** à 15 in 16 kr., **črno dalmatinsko** à 14 in 15 kr., belo à 18 kr., **istrsko rdeče** à 12 in 14 kr., **teran** à 15 in 16 kr., **istrsko belo** à 14 in 16 kr. za liter loco Pulj v posojenih sodčkih, ki se naj kar najhitreje franko vrnejo.

S spoštovanjem (147—1)

## Ivan in Nikolaj Orlič

velotrgovina z vinom v Pulju (Pola).

— Barki: „Dobra Marija“ in „Gospa s Trstata“ —

Častiti gg. ženini in neveste!

Največja izbira lepih zaročnih in poročnih prstanov, ur, verižic, uhanov in brošk najnovejše vrste.

Namizna oprava (Besteck), svečniki itd.

Veliki novi ceniki s koledarjem gratis in franko.

Uljudno vabim in se priporočam (114—2)

## Fran Čuden

urur, trgovina z zlatino, srebrnino, šivalnimi stroji in bicikli v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Išče se spretna

## prodajalka

event. tudi kot (149—1)

## korespondentinja

za takoj.

Ponudbe na upravištvu „Slov. Naroda“.

## Izurjen žagovodja

z mesečno plačo 20 K in z vsjo preskrbo se sprejme takoj pri preb. g. **Vladimirju pl. Halper-ju**, c. kr. komorniku in vladnem zastopniku itd. v **Zajezdji**, pošta **Budinščina, Hrvatsko.** (155—1)

## Spretna prodajalka

želi takoj vstopiti v službo.

Ponudbe pod „Trgovina“ poste restante Ljubljana. (139—2)

## Učenca

za urarsko obrt, 14—15 let starega, takoj sprejme **Aleksander Ambrožič**, urar na **Jesenicah, Gorenjsko.** (119—3)

## Resna ženitna ponudba!

Mladenič z uradno službo, ki je prijetne zunanosti, potrebno izobražen, in ki bode imel po roditeljih precejšnje premoženje, želi se poročiti z gospodično v starosti do 35 let, ki ima nekaj gotovega premoženja. Kuharice ali zmožne kake druge obrti imajo prednost. Resne ponudbe s priloženo sliko pod naslovom „**plemenito srce**“ naj se blagovolijo poslati na upravištvu „Slov. Naroda“. (154)

St. 46,067.

(128—2)

## Ustanova za meščanske vdove.

Pri mestnem magistratu izpraznjeno je cno mesto **Jan. Jak. Schillingove** ustanove v znesku letnih 84 kron.

Pravico do te ustanove imajo uboge vdove ljubljanskih meščanov in je prošnje za podelitev tega ustanovnega mesta vložiti tukaj **do konca t. m.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 3. januarja 1902.

## Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.

Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

## Slikovita Bosna

je razstavljena samo do sobote 18. januarja t. l.

Na Dunaji so naš umetniški zavod večkrat obiskali člani vladarske rodbine in več tisoč pohvalnih poročil v časnikih in drugih raznih priznanjih svedoči o krasoti in plastičnosti razstavljenih slik.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (152)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojsake do narednika 20 h.

Dijaki dobé znižane cene le takrat, kadar pridejo korporativno s svojimi gg. profesorji.

\*\*\*\*\*

## Ženitna ponudba.

Kmetovalec, samec, 40 let star, s premoženjem 10.000 goldinarjev, želim se poročiti s dehlico ali pa vdovo brez otrok, ki naj ima kakih 8000 gld. in trgovino, gostilno ali kaj enacega.

Ponudbe s natančnim opisom in fotografijo naj se pošljejo do 23. februarja t. l. pod „samec“ na upravištvu „Slov. Naroda“. (151—1)

\*\*\*\*\*